

מאמר ד"ה

ראיתי והנה מנורת זהב
מכ"ק אדמו"ר הצמח צדק

עם הגהות וביאורים נפלאים

מכ"ק הרב הלל הלוי

מפאריטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

נאמר שבת בהעלותך תרכ"א

יו"ל לראשונה מכת"י מעתיק

ט"ז סיון תשפ"א

נערך ע"י עקיבא שבריק

*In the Zechus of this Kuntris, may
Harav Yosef Dov Ben Malka, have
a complete Refuah Sheleima Bekarov
Mamash!*

*To Support This Wonderful Project
Of Publishing Chassidus,
Pease use the links below:*

לתרומות והנצחות

<http://paypal.me/ashavrick>

Zelle ashavrick@gmail.com

To be added to the weekly email, please contact me
at: Ashavrick@gmail.com

מאמר ראיתי והנה מנורת זהב
מכ"ק אדמו"ר הצמח צדק
עם הגהות וביאורים נפלאים
מכ"ק הרב הלל הלוי מפאריטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

רישומי דברים ממה שאמר אדמו"ר שליט"א יום שבת קודש פרשת
בהעלותך תרכ"א בבוקר ולאחר המנחה בליובאוויט

ראיתי¹ והנה מנורת זהב כולה וגולה על ראשה ושבעה נרותיה עליה כו' שבעה מוצקות כו' ושנים זיתים עליה אחד מימין כו'. הנה נרות הם נשמות ישראל, כי כל נשמה בפרט נקראת נר כמו שכתוב נר הוי"ה נשמת אדם, והם נכללים בדרך כלל בבחינת שבעה נרות שהם שבעה רועים, מקורי כל נשמות ישראל. [כי יש כמה בחינות בנשמות ישראל, יש שעבודתם באהבה, והרועה הממשיך בהם מדת האהבה כו' הוא אברהם אבינו עליו השלום. ויש שעבודתם ביראה, והרועה המפרנס הוא בחינת יצחק אבינו עליו השלום. ויש שעבודתם במדת הרחמים כו', והרועה המפרנס הוא בחינת יעקב אבינו עליו השלום כו'. וכן בכל שבעה המדות כו', עד מדת המלוכה שהוא בחינת העבודה בהתנשאות, ויגבה לבו בדרכי הוי"ה כו', והרועה הממשיך בחינת זאת הוא דוד המלך עליו השלום כו' ודי למבין...].

ולעתיד לבא יתגלו שבעה הרועים, שהם מקורי נשמות ישראל הכללים, כמו שהם למעלה מן הנהר, כי לעתיד לבא יהיה הבקיעה בנהר, כמו שכתוב בנהר יעברו ברגל, וממילא יתעלו שבעה הרועים הנזכר לעיל למעלה מן הנהר, וממילא יתעלו כל נשמות ישראל כל אחד ואחד בפרט לבחינת הנזכר לעיל, וזהו ענין ההכאה לשבעה נחלים כו'. [ובסידור מבואר שההכאה לשבעה נחלים הוא כנגד שבעה רועים, ומבואר עוד שם שהם גם כן כנגד שלשה אבות וארבע אמהות כו', ושניהם אמת. כי בבחינת נשמות ישראל, יש שני בחינות, מסטרא דנוקבא ומסטרא דדכורא. ושרשיהם הכלליים דמסטרא דדכורא, הם שבעה רועים. ושרשיהם הכלליים דמסטרא דנוקבא, הם ארבע

¹ המאמר נדפס כאן לראשונה מכתב יד מעתיק.

אמהות. וכל הבחינות יתעלו למעלה מן הנהר דבינה דעתיק יומין, להיות אראנו נפלאות דכתר וחכמה דעתיק יומין כו', ודי למבין]. כי כל נשמה, בהעלותה למעלה, מוכרח להיות העלייה בבחינתה המיוחדת לה. אותם שעבודתם באהבה, עולים במדת האהבה בעילוי אחר עילוי כו', וכן בכל המדות כנזכר לעיל.

[וענין הנהר מתפרש עד רום המעלות, כי נהר הוא בחינת בינה, וכאשר יתעלו למעלה מן הנהר, יתעלו לבחינת החכמה כו'. אך יש נהר למעלה מן החכמה, והוא בחינת בינה דאריך אנפין. ועוד למעלה מעלה, בינה דעתיק יומין נקראת נהר. ולעתיד לבא, יתעלו כל שבעה הרועים למעלה גם מן הנהר דעתיק יומין, וממילא יאיר בהם בחינת חכמה וכתר דעתיק יומין. ועל דרך ההסבר, היינו שיאיר בהם בחינת עונג הנעלם הבלתי מורגש כלל, למעלה מבחינת עונג הנעלם הבא במורגש, שזהו בחינת בינה דעתיק יומין הנקראת נהר כו', ודי למבין]. והנה עליה זאת דשבעה רועים עם כללות נשמות ישראל בפרט לעתיד לבא, למעלה מן הנהר דבינה [אפילו בינה דעתיק יומין כמבואר בהג"ה], ראה זכריה במראה הנבואה כו'.

והנה מתחלה יש להבין ענין שבעה הנרות בתוספת ביאור, ואחר כך יתפרש הפסוק כסדר. הנה ענין הנר נקרא לפעמים בלשון הקודש על שם הכלי המחזקת את הנר בכלל כו'. ולפעמים נקרא על שם השמן והפתילה והאור [שיש בו שני גוונים, נהורא אוכמא ונהורא חיוורא כו'] בשם נר, וזהו עיקר הנר, ובהם היה במקדש ההטבה וההדלקה כו'. והנה השמן והפתילה והאור, הוא בחינת נר מצוה ותורה אור הנזכר לעיל וכמבואר במקום אחר. דמפני שבחינת נשמות ישראל עלו במחשבה כו', והיינו ששרשם בבחינת הכלים דאצילות, המיוחדים בעצמות, כמאמר איהו וגרמוהי חד, לכן הם כלים לקבל קדושת התורה ומצות. מה שאין כן המלאכים, שנמשכים מדבר ה', שהוא בחינת הארה בעלמא מעצמות אלקות, ואינו בבחינת יחוד בעצמות, [וכמשל הדבור באדם, שהוא בבחינת נפרד מן הנפש כו'], לכן אינם כלים לקבל קדושת התורה ומצות, ולכן לא נתנה להם התורה כו'.

והנה מתחלה יש להבין עיקר הנר, שהוא השמן והפתילה והאור, מהו, שהוא ענין נר מצוה ותורה אור כנזכר לעיל, למה נקרא המצוה בשם נר, שהוא השמן והפתילה, והתורה בשם אור כו'. הנה אנו רואים בנר הגשמי, שעיקר הנר הוא השמן והפתילה, ולפי ערך ריבוי השמן והפתילה, לפי ערך זה יהיה גילוי האור, [וגם תלוי בצלילת השמן כידוע]. כן הוא המצוה, הוא בחינת רצון העליון, ובה מלוכש עונג העליון, ולכן צריך לעשות המצוה בשמחה, כי על ידי השמחה, נגלה העונג הנעלם בהמצוה, שבה מלוכש רצון העליון, ומאיר ומתגלה בנשמה בשעת מעשה המצוה, [כידוע דבכל רצון יש עונג, והעונג נעלם ברצון. כן למעלה, הגם שהמצות הם רצון העליון

שלמעלה מן הטעם, מכל מקום יש בהם עונג נעלם, כמאמר נחת רוח לפני שאמר ונעשה רצוני, רק שהרצון מסתיר ומעלים את העונג, כמו הגולגלת המכסה ומסתיר על המוחין. ועל ידי השמחה, שעושה המצוה בשמחה, מתגלה העונג, ונעשה המתקת הדינים כו'.

והעצה לזה לעורר השמחה בעת עשיית המצוה, הוא על ידי התבוננות, שמתבונן איך שאין ערוך מכל תענוגי עולם הזה, אפילו לגבי תענוג האלקי שבגן עדן התחתון, כמאמר מוטב דלידייניה כו', שכדאי לקבל אפילו יסורי גיהנם, שאין ערוך כל יסורי עולם הזה לגבי יסורי גיהנם, וכדאי לסבלם, בכדי לבוא לתענוג האלקי שבגן עדן התחתון. וממילא מובן, שאין ערוך כל תענוגי עולם הזה לגבי תענוג האלקי הנזכר לעיל, כמאמר רבי עקיבא, עם לעוברי רצונו כך, לעושי רצונו על אחת כמה וכמה. והענין הוא, כי כל תענוגי עולם הזה נמשכים מן המזלות, והמזלות מקבלים מבחינת שבעים שרים, והשבעים שרים מקבלים מבחינת שמרי האופנים, שהוא הפסולת הנבדל ונדחה מבחינת העונג האלקי שלהם כו'. ואם כן, מקור כל התענוגי העולם הזה, הוא בחינת פסולת מעונג האלקי. ואם הפסולת הנמשך לעוברי רצונו הוא גדול כל כך, מכל שכן בחינת עונג האלקי הנמשך לעושי רצונו הוא גדול מאד. וידוע שיש גן עדן התחתון וגן עדן העליון, ואין ערוך מתענוג האלקי שבגן עדן התחתון לגבי תענוג האלקי שבגן עדן העליון. והנה בספרים לא הזכירו רק שני מיני גן עדן, אך באמת יש ריבוי מדריגות זה למעלה מזה בגן עדן העליון, בעילוי אחר עילוי, ובין כל אחד ואחד, צריך טבילה בנהר דינור, וכמאמר תלמידי חכמים אין להם מנוחה כו'. וכל המדריגות שבגן עדן העליון, הם למעלה אפילו מהתענוגים שבאלקות שבהשתלשלות.

והענין כידוע, דמקור ההשתלשלות הוא מבחינת המדות דאצילות, כמאמר כי אמרתי עולם חסד יבנה, וממילא, התענוגים האלקיים שבהשתלשלות, נמשך מבחינת עונג העליון המתלבש במדות דאצילות כו'. מה שאין כן העונג הפנימי שבגן עדן, הוא נמשך מבחינת עונג העליון הנמשך בחכמה ובינה עלאין דאצילות, שהם למעלה מהיות מקור לעולמות, שזהו בחינת אלפיים שנה שקדמה לעולם, אאלפך חכמה אאלפך בינה, בחינת אור המאיר לעצמו, למעלה עדיין מהיות מקור לעולמות כו'. וזהו מאמר רז"ל, וכי אפשר לקבל מלא עומסו של הקדוש ברוך הוא, הלא השמים בזרת תיקן. והתירוץ הוא, שעתיד הקדוש ברוך להנחיל לכל צדיק ש"י עולמות כו'.

[וְאִפְשָׁר לוֹמַר שֶׁהַכּוֹוֹנָה שֶׁלָּהֶם, כִּי מֵלֵא עוֹמְסוֹ, הוּא חֲמֵשׁ אַצְבָּעוֹת, חֲמֵשׁ סְפִירוֹת תְּפֹאֶרֶת נִצַּח הוֹד יְסוֹד מַלְכוּת דָּאבָא וְאִימָא, וְזֵרֶת הוּא אַצְבָּעוֹ הַקְּטָנָה, מַלְכוּת דָּאבָא וְאִימָא. וְשָׁמַיִם, שֶׁהֵם הַמְּדוֹת דָּאֲצִילוֹת, נִמְשָׁכִים מִבְּחִינַת מַלְכוּת דָּאבָא וְאִימָא בְּלִבָּד,

כי מלכות שבעליון נעשה כתר לתחתון כו'. ושרש הנשמות הם מבחינת המוחין שבמדות, כמאמר בנינים אתם לה' אלקיכם, בחינת זעיר ונקובא. ואיך יקבל השפע מבחינת חכמה ובינה עלאין, שלמעלה הרבה מבחינת המוחין שבמדות. והתירוץ הוא, שימשיך להם כלים רחבות מבחינת חכמה ובינה עלאין, וממילא יוכלו לקבל השפע משם, וזהו להנחיל כו', כי נחלה הוא ירושה שאין לה הפסק, כי מתעלה למקום אביו ממש כו', ודי למבין.]

וענין ש"י עולמות הוא בחינת התענוג שבחכמה ובינה עלאין, שלמעלה מבחינת המדות, מקור ההשתלשלות, והוא מקור התענוג הפנימי שבגן עדן העליון. ורמזו במספר ש"י, שני פעמים קנ"ה, קנה חכמה קנה בינה כו'. והענין הוא, כי בחינת קנה, הוא כח הממשיך מהעלם אל הגילוי, [כמו המדות שבלב, כאשר באים מהעלם לידי גילוי בדבור שבפה, הוא על ידי הקול היוצא מהקנה כו']. וכך בחינת חכמה ובינה, מקבלים שפע מבחינת העלם הכתר, וכל אחד ואחד יש לו שרש מיוחד בבחינת העלם שבכתר. [כי כמו שחכמה מאין תמצא, כן הבינה נמשכת מאין דכתר, רק התגלותה הוא על ידי אמצעות החכמה, כמו שכתוב אבא ואימא כחדא נפקין כו']. וכח הממשיך לכל אחד ואחד מהעלמו שבכתר, נקרא קנה כו', וזהו קנה חכמה קנה בינה כו' ודי למבין.]

והנה כל התענוגים שבגן עדן העליון נקרא רב כל כו'. והטעם לזה, כי כל, בגימטריא חמישים, שהוא שער הנו"ן, המייחד חכמה ובינה, ועל ידי זה נמשך ש"י עולמות הנזכר לעיל למטה בגילוי, בגן עדן העליון דבריאה. [כי כל זמן שהשפע הוא בבחינת חכמה, הוא בבחינת העלם. מה שאין כן כאשר נמשך השפע בבחינת בינה, על ידי יחודם, אז מתגלה השפע למטה בעולם הבריאה, כמאמר אימא עלאה מקננא בכורסייא כו']. ולכן נקרא כל, התענוג הפנימית שבגן עדן העליון, מצד שנמשך על ידי שער הנו"ן. ועוד, מטעם אחר נקרא כל, כי אף על פי שהתענוג שבגן עדן העליון בשרשו הוא בחכמה ובינה עלאין, שלמעלה מבחינת המדות מקור העולמות כנזכר לעיל, מכל מקום, כאשר צריך להתגלות למטה בגן עדן העליון, מוכרח להתגלות על ידי המדות שמתייחדים עם המלכות דאצילות, ואז נמשך השפע מבחינת המלכות בגן עדן העליון, כי כל גילוי שפע מוכרח להיות על ידי המלכות דייקא הנקרא עלמא דאתגלייא, להיותה מגלה כל מיני העלם. וידוע דיחוד המדות עם המלכות הוא על ידי היסוד, הנקרא כל בשמים ובארץ, דאחיד בשמיא וארעא. ולכן נקרא השפע שבגן עדן התחתון בשם כל, להיותה באה על ידי היסוד הנקרא כל, שמייחד שמים וארץ, מדות ומלכות דאצילות, הנקרא משפיע ומקבל כו' ודי למבין.]

ולהיות שיש ריבוי יסודות המייחדים בחינת המדות עם המלכות, בריבוי אופנים שונים בעילוי אחר עילוי, לכן נקרא **מרוב כל כו'**. וזהו מכל מלמדי השכלתי כו', כי היסוד נקרא מלמד, להיותו ממשיך בחינת חכמה מהעלם אל הגילוי בנשמות ישראל, הנקרא לימודי הוי"ה. ולהיות שיש ריבוי בחינת יסודות הממשיכים בנשמות ישראל לימוד הוי"ה דחכמה, בעילוי אחר עילוי, לכן אמר מכל מלמדי לשון רבים כו'. והנה כל התענוגים הנזכר לעיל שבגן עדן התחתון בעילוי אחר עילוי, נמשך מבחינת קנה חכמה וקנה בינה, שמקבלים מבחינת חצי התחתון שבכתר, ולכן שני פעמים קנ"ה בגימטריא יש, שהוא חצי המספר דכתר. [וְגַם הַמָּה מִקְבָּלִים עַל יְדֵי בַחֲנִינַת יְסוּד, רַק שֶׁהַיְסוּד הוּא בַחֲנִינַת יְסוּד דַּאֲבָא וְאֵימָא, שֶׁהוּא בַחֲנִינַת חֲצֵי הַתַּחְתּוֹן שֶׁבְכֶתֶר, לְהִיּוֹתוֹ שֶׁרֵשׁ וּמְקוֹר לְנֹאצְלִים כִּידוּעִי]. אך העונג העליון המלוּבש במצות הגשמיים, הוא יותר עליון, אפילו מהתענוג שבמצות, כי התענוג שבמצות הוא נמשך מבחינת חצי העליון שבכתר, [וְלִכֵּן תְּרִי"ג מִצְוֹת דְּאוֹרֵייתָא וְשִׁבְעָה מִצְוֹת דְּרַבְנָן בְּגִימְטְרִיא כֶּתֶר, לְהִיּוֹת עַל יָדָם נִמְשָׁךְ כָּל הַכֶּתֶר, אֲפִילוֹ חֲצֵי הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בַחֲנִינַת עֲתִיק יוֹמִין, שְׁמוּבָדֵל בְּעֶרֶךְ מֵהִיּוֹת מְקוֹר וְשֶׁרֵשׁ לְנֹאצְלִים, וְנִמְשָׁךְ גַּם כֵּן עַל יְדֵי בַחֲנִינַת יְסוּד, שֶׁהוּא בַחֲנִינַת יְסוּד דְּעֲתִיק יוֹמִין כו' וְדֵי לְמַבִּין].

וזהו ה' שמעתי, ראשי תיבות יש, בחינת חצי התחתון שבכתר כו'. שמעך יראתי, ראשי תיבות ש"י, בחינת חצי העליון שבכתר, שנמשך על ידי המצות כו', ודי למבין. [וְלִכֵּן אָמַר וַיְצִוֵנוּ כו' אֵת כָּל הַחֹוֹקִים כו' לִירָאָה אֶת הַוְי"ה כו', כִּי עַל יְדֵי הַמִּצְוֹת, בֵּא לִירָאָה פְּנִימִית, שֶׁלְמַעֲלָה מִירָאָה פְּנִימִית שֶׁבְּחִכְמָה עֵילָאָה, רַק בַּחֲנִינַת יְרָאָתָה ה' טְהוּרָה, בִּיטוּל לְבַחֲנִינַת עֲצֻמוֹתוֹ הַמְּלוּבֵשׁ בְּעֲתִיק יוֹמִין, שֶׁלְמַעֲלָה הַרְבֵּה מִבַּחֲנִינַת חִכְמָה עֵילָאָה כו', וְזֶהוּ שֶׁמֵּעַךְ יְרָאָתִי יְרָאָה פְּנִימִית הַנִּזְכָּר לְעֵיל כו', וְדֵי לְמַבִּין]. [וְבִלְקוּטֵי תוֹרָה כָּתוּב לֵאמֹר, כִּי חֲצֵי הָעֲלִיּוֹן הוּא דַעַת עֲלִיּוֹן שֶׁבְכֶתֶר גּוֹפָא. [וְפִירוּשׁ הַדְּבָרִים עַל פִּי הַמְּבוֹאֵר בְּכַתְבֵי אֲדָמוּר נִשְׁמָתוֹ בְּגַנְזֵי מְרוֹמִים, בְּעַנִּין כִּי אֵל דַּעוֹת כו', דַּעַת עֲלִיּוֹן וְדַעַת תַּחְתּוֹן, עַד רוּם הַמַּעֲלֹת כו'. וְהֵנָּה עַל פִּי הַנִּזְכָּר לְעֵיל, נוֹכַל לֵאמֹר, דִּהְנָה אֲצִילוֹת נִקְרָא דַעַת עֲלִיּוֹן, לְגַבֵּי בְרִיאָה יִצִּירָה עֲשִׂיָה כו'. וּבְבַחֲנִינַת אֲצִילוֹת גּוֹפָא, הַמְּדוּת הֵם בַּחֲנִינַת דַּעַת תַּחְתּוֹן, לְגַבֵּי חִכְמָה וּבִינָה עֵילָאִין. וּבַחֲנִינַת חִכְמָה וּבִינָה עֵילָאִין נִקְרָא דַעַת תַּחְתּוֹן, לְגַבֵּי הַכֶּתֶר כו'. וּבְכֶתֶר גּוֹפָא, חֲצֵי הַתַּחְתּוֹן נִקְרָא דַעַת תַּחְתּוֹן, וְחֲצֵי הָעֲלִיּוֹן נִקְרָא דַעַת עֲלִיּוֹן כו', וְדֵי לְמַבִּין].

והנה כאשר יתבונן בענין הנזכר לעיל, איך שעונג העליון הנזכר לעיל, שלמעלה מכל התענוגים, הוא מלוּבש במצות הגשמיים, בעת עשיית המצוה, על ידי זה תגדל השמחה ביותר, כידוע בשם הבעל שם טוב נשמתו בגנזי מרומים, שבכל מקום שמחשבתו של אדם הוא מקושר, שם הוא בעצמו. כן על ידי שהוא מקשר מחשבתו

בזה, שממשיך עונג העליון בעת עשיית המצוה, הוא מעורר אור העונג העליון וממשיכו בנשמתו, ועל ידי זה תגדל השמחה בו, כי השמחה הוא גילוי התענוג כו'. וזהו אשר קדשנו במצותיו, כי אשר הוא מלשון אשרי יושבי ביתך כו', ועל ידי גילוי עונג העליון בנשמתו, מתקדשת הנשמה בקדושה העליונה, והיינו שנבדלת מכל תענוג ורצון זר, רק להתענג מה' לבדו, וזהו קדשנו, כמו הרי את מקודשת לי, שאסר לה אכולא עלמא כו' ודי למבין.

והנה הגם שאין ערוך, מגילוי השמחה שבנפשו, לעונג העליון, מכל מקום, בשמחה שבנפשו, גנוז עונג העליון בהעלם, ולקייחה על ידי דבר אחר שמה לקייחה, כמו אוצר הגנוז בתיבה, כשלוקח התיבה, הרי האוצר בידו. וכיון שעונג העליון גנוז בשמחה זאת, לכן הוא מקדש הנשמה, להבדילה מכל תענוג ורצון זר, כנזכר לעיל, ודי למבין. אך מי הוא שביכולתו לקבל עונג העליון ורצון העליון אפילו בהעלם, המה רק ישראל, [מטעם הנזכר לעיל, דעלו במחשבה, ששרשם בחינת הכלים דאצילות, דאיהו וגרמוהי חד כו'...] מה שאין כן המלאכים, ששרשם בחינת הדבור, הארה בעלמא מעצמות אלקות, אינם כלים לזה לקבל עונג העליון ורצון העליון אפילו בהעלם. ולכן בקשו, אשר תנה הודך על השמים, שיתן להם בחינת אשר, שהוא בחינת עונג העליון, ולא ניתן להם כו', ודי למבין.

ובכל הנזכר לעיל יובן ענין שמן ופתילה ואור שבנר, כי שמן ופתילה המה המצות, ותורה הוא בחינת אור כו' כנזכר לעיל. והענין יובן בהקדים ענין כשמן הטוב על הראש, כי הנה על הראש הוא בחינת גולגלתא, כמו שכתוב והוי"ה בראשם, [כי בבחינת גולגלתא שהוא עצם הכתר, כתר שבכתר, שלמעלה מחכמה שבכתר, יש בחינת עשר ספירות בשלימות, כמבואר בכתבי האריז"ל בענין תלת ראשין, וזהו בחינת הוי"ה, יו"ד חכמה ה' בינה ו"ה מדות ומלכות, וזהו והוי"ה בראשם. והנה בחינת שמן הטוב, הוא בחינת חכמה דעתיק יומין. ועל דרך ההסבר, היינו בחינת עונג הנעלם הבלתי מורגש, [מה שאין כן בינה דעתיק יומין, הוא כאשר עונג נעלם זה בא במורגש, כמבואר בכתבי אדמו"ר נשמתו בגנזי מרומים]. ועונג זה בא בבחינת התלבשות ברצון פשוט, שלמעלה מן הטעם, אפילו טעם הכמוס, להיות רוצה במעשה המצות. וזהו בחינת שמן הטוב, חכמה דעתיק יומין, על הראש בחינת גולגלתא, רצון פשוט, שלמעלה מחכמה סתימאה, טעם הכמוס כו', ודי למבין].

ואחר כך אמר יורד על הזקן זקן אהרן. מה שכפל לומר על הזקן זקן אהרן, והוי ליה למימר יורד על זקן אהרן. אך באמת, על הזקן, כוונתו, זקנו של משה כו', שהוא בחינת דיקנא דאריך אנפין, ששם שרש נשמת משה. ואחר כך אמר, זקן אהרן, הוא בחינת דיקנא דזעיר אנפין, [כי אהרן הוא כהן גדול, והוא בדוגמת אדם העליון, שהוא בחינת

זעיר אנפין דאצילות, שנאמר בו, על הכסא כמראה אדם כו'. ולזה כפל לומר שני פעמים זקן, לרמז על שני בחינות דיקנא הנזכר לעיל, שבהם ועל ידם יורד שמן הטוב הנזכר לעיל למטה, ומתלבש במדות דזעיר אנפין, כמו שכתוב שיורד על פי מדותיו, כידוע דבחינת י"ג תיקוני דיקנא, אף על פי שהם בחינת נובלות חכמה סתימאה, מכל מקום, שרשם מגוף פנימיות החכמה סתימאה, שהוא בחינת גבורה דעתיק יומין המלוכש בו, שהוא בחינת תגבורת גילוי העונג בעונג הנעלם הנזכר לעיל. ולכן, לא יכולנו הכלי דחכמה הנזכר לעיל, ולכן בוקע בחינת נובלות, שהם השערות, וכמשל חביות המלאה ביותר, כמבואר במקום אחר. והנה על ידי ירידה זאת, הוא מתלבש בבחינת אבא ואימא, ואחר כך על ידי ירידה השניה שהוא בחינת דיקנא דזעיר אנפין, מתלבש במדות דזעיר אנפין, אשר שם שרש המצות עשה, רמ"ח פקודין, רמ"ח אברים דמלכא, ושס"ה לא תעשה, שס"ה גידים כו'].

והנה זהו שרש מצות עשה ומצות לא תעשה כו'. מצות עשה הם בחינת המשכת חסדים עליונים, אשר שרשם הם בבחינת דיקנא דאריך אנפין, שערוות לבנות, מקור החסדים. מה שאין כן מצות לא תעשה, שרשם בדיקנא דזעיר אנפין, שהם שחורות כעורב, בבחינת גבורות, לדחות את הרע, היינו דברים האסורים, שלא יוכלו להתברר. וזהו גם כן ענין תורה שבכתב ותורה שבעל פה. תורה שבכתב, שרשה בבחינת דיקנא דאריך אנפין כו'. אך תורה שבעל פה, הם סייגים וגדרים שבתורה שבעל פה, שרשה בדיקנא דזעיר אנפין, לדחות הרע, כנזכר לעיל [נמצא, ששני בחינות דיקנא הנזכר לעיל, שהם השערות בעצמם, המה מקורי המצות עשה ולא תעשה, או מקורי התורה שבכתב ותורה שבעל פה. אך פנימיות השערות, הוא בחינת שמן הטוב שבהם, הנקרא בזוהר י"ג נהרי דאפרסמונא דכיא, הוא בחינת עונג הנעלם, שיורד על ידם, ומתלבש בבחינת המצות עשה ולא תעשה, כן נראה לעניות דעתי בדרך אפשר].

והנה עיקר מעשה המצות הוא ביום, אחרי הקריאת שמע והתפלה. והטעם לזה הוא, כי כדי להמשיך בחינת שמן הטוב, שהוא בחינת עונג הנעלם, על הראש, שהוא בחינת גולגלתא, עצם הרצון, שלמעלה אפילו מטעם הכמוס כו', מוכרח להיות על ידי איש הישראלי העושה המצוה, מצד כח היחידה שבו. ולכן צריך למסור נפשו בקריאת שמע מתחלה, שעל ידי זה גורם גילוי היחידה שבו, ואחר כך יוכל להמשיך על ידי עשיית המצות, בחינת עונג הנעלם, שילתבש ברצון העליון הנקרא גולגלתא כו'. וידוע שיש שני מיני מסירת נפש. מתחלה, בחינת הרצוא ליכלל בעצמותו, ואחר כך בחינת השוב, להכריח את עצם טבע הנשמה, שטבעה הוא בחינת כליון, ולהתלבש בבחינת נפש רוח נשמה ובגוף, בשביל עשיית המצות.

וזהו ענין שני פסוקים דקריאת שמע, שמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. כי בפסוק ראשון דשמע ישראל, המצוה למסור נפשו באחד, והיינו בחינת כלות הנפש בבחינת רצוא. ואחר כך, בבחינת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, הוא המסירת נפש בבחינת שוב, שהוא להכריח את עצמו, היפוך טבעה כנזכר לעיל. וזהו שאו ידיכם קדש וברכו את הוי"ה, דגולגלתא הוי"ה בראשם כנזכר לעיל. [פירוש, בחינת קדש, הוא בחינת חכמה דעתיק יומין, ובחינת ידיכם הם שני ידים, יד הגדולה ויד החזקה, שתי מדות, חסד וגבורה, כי חסד דרועא ימינא כו'. ושרש המדות הנזכר לעיל, הם בבחינת עצמות היחידה, ושרש זה הוא מלובש בידים דוקא, ולא בבחינת המדות פנימיות כמו שהם עדיין בלב. לכן, יוכל להגביה את הידים למעלה מן הראש שהוא הגולגלתא, כי בגולגלתא הוא מלובש עצם הרצון שלמעלה מן הטעם. אך בחינת עצמות היחידה, הוא למעלה אפילו מבחינת רצון שלמעלה מן החכמה, והוא שורה רק בבחינת מקיף על הגולגלתא.

והנה כאשר נגלה עצמות היחידה בבחינת חסד, שהוא בחינת יד הגדולה הנזכר לעיל, גורם בחינת כלות הנפש, שהוא בחינת הרצוא כו'. אך מדת הגבורה שבעצמות היחידה, הוא ההתגברות בעצמות היחידה, היפוך טבעו כנזכר לעיל, לכן נקרא יד החזקה כו'. ועל ידי זה נעשה בחינת שוב כנזכר לעיל. ושני בחינות אלו הנקרא ידיכם, מתגלים בעת אמירת שני פסוקים דשמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כו'. וזהו שאו ידיכם, לרומם אותם לשרשם, בבחינת עצמות היחידה, למעלה מן הגולגלתא כו', ועל ידי זה יתעלו לבחינת קדש העליון דחכמה דעתיק יומין, שהוא גם כן למעלה מן הגולגלתא, ועל ידי זה יהיה וברכו את הוי"ה דגולגלתא, שיהיה בו תוספת ברכה, מצד עונג הנעלם, שיתלבש בו כו', ודי למבין].

והנה כל זה הוא בחינת השמן שבמצות. אך בחינת הפתילה, הוא כח המחבר מצוה העליונה, ששרשה בכלים דאצילות, כידוע דרמ"ח פקודין הוא רמ"ח אברים דמלכא, שתהיה נמשכת בבחינת המלכות דאצילות, ותאיר בבריאה יצירה עשיה, להמשיך קדושת המצוה על הנשמה, והוא בחינת יסוד העליון, המשפיע בחינת המצות העליונות שבבחינת אצילות, בבחינת המלכות כו'. והנה כל זה הוא בחינת נר מצוה.

ומעתה יש להבין ענין ותורה אור כו', כי הנה התורה הוא פירוש וביאור המצות, והיינו כי על ידי תורה שבכתב, אינו עדיין גילוי גמור, רק גילוי כללות הרצון, כמו לעשות ציצית. אך, איך לעשותם, זה נתגלה בתורה שבעל פה, כל פרטי עשייתם. נמצא, בתורה שבעל פה, נתגלה רצון העליון בגילוי גמור כו', ולכן נקראת התורה בשם אור, המגלה ההעלם כו', והיינו כי התורה, שרשה בחכמה עילאה, [שהוא בחינת גילוי

ההעלם דרצון העליון שהוא בחינת הכתר כו'. [וְעִיקַר הַגִּילּוּי הוּא בַּבְּחִינַת בִּינָה, מִקּוּר הַתּוֹרָה שֶׁבַע לְפָנָיו, כְּנֻזְכָּר לְעֵיל בְּהַגְ"ה־א].

וּנְמָצָא שֶׁשְׂרֵשׁ הַמִּצְוֹת הוּא לְמַעְלָה מִשְׂרֵשׁ הַתּוֹרָה, כִּי שְׂרֵשׁ הוּא בְּכֵתֵר כו', וְשֵׂרֵשׁ הַתּוֹרָה הוּא בַּחֲכָמָה וּבִינָה כְּנֻזְכָּר לְעֵיל. אֲךָ הֵנָּה כְּתִיב וְהַחֲכָמָה תַּחִּיהָ בְּעֵלֶיהָ. פִּירוּשׁ, בְּעֵלֶיהָ דַּחֲכָמָה, הוּא בַּחֲכָמָה הַמִּצְוָה, לְהִיּוֹת שְׂרֵשׁ בְּרִצּוֹן הָעֲלִיּוֹן, שֶׁלְּמַעְלָה מִן הַחֲכָמָה כְּנֻזְכָּר לְעֵיל. [כִּידוּעַ, דְּהַגָּם שֶׁהַחֲכָמָה הוּא בַּחֲכָמָה הָרֵאשִׁית, לְהַשְׁפִּיעַ בַּחֲכָמָה אֹרֶךְ אֵין סוּף בְּכָל עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, מִכָּל מְקוֹם, לְגַבִּי לְמַעְלָה מִן הַחֲכָמָה, שֶׁהוּא בַּחֲכָמָה הַכְּתוּרָה, הוּא בַּחֲכָמָה מִקְבֵּל, וְלִכְן נִקְרָא חֲכָמָה בְּהַ"א, אֲשֶׁר מוֹרָה עַל סוּד הַנִּקְבָּה כו', וְלִכְן נִקְרָא הַכְּתוּרָה בְּעֵלֶיהָ דַּחֲכָמָה, לְהִיּוֹתוֹ מִשְׁפִּיעַ בְּהַ"א כו'].

אֲךָ, אֵף עַל פִּי כֵן, לְמַטָּה, הַחֲכָמָה דְּתוֹרָה מַחִיהָ אֶת הַמִּצְוָה. הֵן בְּאֲצִילוֹת, עַל יְדֵי הַמִּצְוֹת, נַעֲשֶׂה בַּחֲכָמָה כְּלִים לְמַעְלָה. וְעַל יְדֵי הַתּוֹרָה, נִמְשָׁךְ בַּחֲכָמָה אֹרֶךְ אֵין סוּף בַּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת בְּתוֹךְ כְּלִים דְּמִדּוֹת דְּאֲצִילוֹת. וְהֵן לְמַטָּה בְּנַפְשׁ הָאָדָם, עַל יְדֵי הַמִּצְוֹת, נִמְשָׁכוּ אַבְרֵי הַנִּשְׁמָה, וְהֵינּוּ שִׁיחָה בְּהַ"א כְּלִים לְקַבֵּל קְדוּשַׁת הַמִּצְוֹת בַּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת בְּתוֹךְ הַכַּחוֹת שְׁלֵה. וְעַל יְדֵי הַתּוֹרָה, נִמְשָׁךְ גִּילּוּי אֹרֶךְ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַמִּצְוֹת, וּמִתְלַבְּשִׁים בַּכַּחוֹת הַנִּשְׁמָה בַּבְּחִינַת חֵיוֹת כו'. [וְאֵף עַל פִּי שֶׁעֲשִׂיתָ הַמִּצְוָה הוּא בַּחֲכָמָה יְסוּד, הַמִּשְׁפִּיעַ קְדוּשַׁת הַמִּצְוָה בַּבְּחִינַת הַמְּלָכוֹת, מִקּוּר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן מִשְׁפִּיעַ עַל הַנִּשְׁמָה בְּפִרְט, הֵנָּה שֶׁפַע זֹאת בָּאָה רַק בַּבְּחִינַת מִקִּיף עַל הַנִּשְׁמָה כו', וְגַם בַּחֲכָמָה הַכֹּנֵת הַכְּלִים לְקַבֵּל הָאֹרֶךְ בַּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת, אֲבָל הַמִּשְׁכַּת הָאֹרֶךְ בַּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת הַנִּקְרָא חֵיוֹת, זֶהוּ עַל יְדֵי הַתּוֹרָה כו' וְדִי לְמַבִּין].

וְהַטַּעַם לְזֶה הוּא, כִּי הַמִּשְׁכַּת אֹרֶךְ אֵין סוּף בַּמִּצְוֹת הַגִּשְׁמִיִּים, [שֶׁשְׁמָהֵם נַעֲשֶׂה כְּלִים רוּחָנִיִּים בְּנִשְׁמָה, לְקַבֵּל אֹרֶךְ קְדוּשַׁת הָעֲלִיּוֹנָה דְּאֹרֶךְ אֵין סוּף בַּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת], צְרִיךְ לְהִיּוֹת עַל יְדֵי שְׁנֵי דְבָרִים, קְבָלַת עוֹלָם מְלָכוֹת שָׁמַיִם, בְּדַבָּר שֶׁהוּא מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְכָל אֲשֶׁר יִגְזוֹר אֹמֵר, וְעַל יְדֵי עוֹלָם מִצְוֹת בְּפִרְט, שֶׁהוּא מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ בְּפִרְט לְרִצּוֹן הָעֲלִיּוֹן, וְעוֹשֶׂה אֹתָהּ מַחֲמַת רִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, לְמַעְלָה מִן הַטַּעַם. וְכֵמוֹ בְּמִתֵּן תּוֹרָה, שֶׁאִמְרוּ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע. וְשְׁנֵי בַּחֲכָמָה בִּיטוּל הַנֻּזְכָּר לְעֵיל, הוּא מִמְשִׁיךְ עַל נַפְשׁוֹ, בְּשֵׁתִי פְּרָשִׁיּוֹת דְּקִרְיַת שְׁמַע, שֶׁהֵם שְׁמַע וְהִיא אִם שְׁמוֹעַ כו', כְּמֵאִמֵּר רַז"ל, לְמָה קִדְמָה כו', כְּדִי שִׁיקְבֵּל עֲלָיו עוֹלָם מְלָכוֹת שָׁמַיִם כו'. וְעַל יְדֵי זֶה הוּא מִמְשִׁיךְ לְמַעְלָה שְׁנֵי כְּתָרִים, לְהַמְשִׁיךְ עַל יָדָם אֹרֶךְ אֵין סוּף, בַּמִּצְוֹת הַגִּשְׁמִיִּים כו', וְדִי לְמַבִּין.

[כִּי הֵנָּה יְדוּעַ, שֶׁכֵּאֲשֶׁר צְרִיךְ לְהִיּוֹת הַמִּשְׁכַּת אֹרֶךְ אֵין סוּף בְּכָלִים דְּאֲצִילוֹת, הוּא עַל יְדֵי כְּתוּרָה, הַמְּמוּצָע בֵּין הַמְּאֲצִיל לְנֹאֲצִלִים. כֵּן, כֵּאֲשֶׁר צְרִיךְ לְהִיּוֹת נִמְשָׁךְ תּוֹסַפַת אֹרוֹת עַל יְדֵי הַמִּצְוֹת, צְרִיךְ לְהִיּוֹת עַל יְדֵי הַמְּמוּצָע. וְהֵנָּה בְּתַחֲלָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת הַמְּשֻׁכָּה בְּכֵתֵר

הכללי, שהוא כתר דאדם קדמון, שהוא כולל כל ארבע עולמות דאצילות בריאה יצירה עשיה, ואחר כך נמשך על ידי כתר הפרטי באצילות, ובכל עולם על ידי הכתר שבו. ועל ידי הביטול דקבלת עול מלכות שמים, שהוא ביטול כללי, ממשיך בנפשו בחינת מקור כללי, דוגמת כתר הכללי למעלה. ועל ידי הביטול דעול מצות, ממשיך בנפשו כתר פרטי, להמשיך בפרט בכל בחינות שבנפש, [כי גם בנפש יש בחינת אצילות ובריאה יצירה עשיה, שהוא בחינת שכל ומחשבה ומדות ודבור, כמבואר במאמר שובה ישראל כו', שנקרא בשמים ממעל ועל הארץ מתחת כו']. ועל ידי שני כתרים הנזכר לעיל, נמשך קדושת המצוה בבחינת פנימיות בנפש כו', ודי למביין]. ועל ידי זה נמשך קדושת המצות בנשמות ישראל, המלבושים בגופים גשמיים, והיינו [בבחינת פנימיות כנזכר לעיל].

והנה, על ידי התורה שלומד, נותן בו כח ועוז, שיוכל להמשיך על נפשו שני בחינות ביטול הנזכר לעיל, דקבלת עול מלכות שמים ועול מצות. וגם אחר כך, כשמקבל על עצמו עול מלכות שמים ועול מצות, וממילא, נעשה כלים לקבל אור אין סוף. ואחר כך, על ידי התורה שלומד, נמשך האור בהכלי כו'. וזהו מאמרם זכרונם לברכה גדול, תלמוד שמביא לידי מעשה כו', והיינו שמביא וממשיך שני בחינות ביטול הנזכר לעיל, וגם ממשיך בחינת אור אין סוף בהכלים דקבלת עול מלכות שמים ועול מצות כנזכר לעיל. ועל ידי שני בחינות הנזכר לעיל, נמשך אור אין סוף למעלה במצות העליונות, הנקראים אברים דמלכא, ובמצות הגשמיים כנזכר לעיל.

[והטעם לזה מבואר בלקוטי תורה, כי החכמה מצד פנימיותה, גבוה מכל הכתרים, כמאמר פנימיות אבא הוא פנימיות עתיק, לכן הוא המשכת אור העצמי בבחינת הכתרים כו'. או אפשר כמבואר בסידור במאמר אני לדודי, בהביאור בענין אל תקרי שושנים אלא ששונים, כי התורה, שרשה בבחינת הקו וחוט, שהוא מקור אפילו לכתר דאדם קדמון. וידוע, דכתר דאדם קדמון, הוא כתר כללי, מקור לכל הכתרים דארבע עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה. וכתר דאצילות, הוא כתר פרטי, לבחינת אצילות בלבד כו'. והם השני כתרים שנמשכו בנשמות ישראל בשעת מתן תורה, באמרם נעשה ונשמע. וכך עתה, בכל יום, נמשכו השני כתרים, בשעת קבלת עול מלכות שמים ועול מצות, שזהו בעת קריאתו שני פרשיות דקריאת שמע. והנה בחינת הקו וחוט, על ידו נמשך בחינת אור אין סוף, אפילו בכתר דאדם קדמון, [רק שהכתר דאדם קדמון מקבל מבחינת ראשית הקו, כמבואר בכתבי האריז"ל].

לכן, גם למטה, על ידי לימוד התורה, אשר שרשה בבחינת ראשית הקו, ממשיך אור אין סוף בנפשו האלקית בבחינת הכלים דביטול רצון דקבלת עול מלכות שמים ועול מצות, שזהו ביטול רצונו בכלל ובפרט כנזכר לעיל. ואפשר לומר, אשר שני הטעמים,

אחד הם. כי אפשר לומר, כי פנימיות אבא, הוא כח המביא את המקיף להאיר בבחינת פנימי, שהוא בחינת אין דחכמה. ושרש החכמה, הוא בחינת הקו וחוט. לכן, החכמה הוא גם כן בחינת קו המדה כו'. ואם כן, פנימיות החכמה, שרשה פנימיות הקו, אשר שרשו בבחינת העצמיות, כמו שכתוב, באורך העצמי נראה אור דקו וחוט כו'. וידוע דאור העצמי הוא בחינת עונג הנעלם, הנקרא פנימיות עתיק יומין, שעיקר העונג הוא להיות דירה בתחתונים כו', בבחינת פנימיות דייקא. ולכן, התורה, אשר שרשה הוא שם, מביא את אור המקיף להאיר בפנימיות, וזהו שמביא לידי מעשה כו' ודי למבין]. נמצא, שהתורה ממשיך בכל מקום, מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, את אור המקיף, לבא בבחינת פנימיות, וכן בנפש, ממשיך אור המקיף שנמשך על ידי המצוה, [כמאמר אשר קדשנו כו']], שיתפס בבחינת פנימיות בנפש, והיינו שיהיה לו חיות מן המצוה. וענין החיות, היינו שיהיה לו עונג ושמחה מן המצוה, והיהו שישמח מעצם המצוה, מקיום רצון ה', ועושה לו נחת רוח, כמאמר נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני, ולא יהיה בזה שום תערובות עצמו כו', ודי למבין.

ומעתה יש להבין סדר הפסוק, ראיתי והנה מנורת זהב כולה כו'. הנה כנסת ישראל נקראת מנורת זהב כולה, על שם שטבעה וחפצה להיות עולה ונכלל למעלה במקורה, כמאמר למען יזמרך כבוד ולא ידום כו', נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה כו', שזהו בחינת פנימיות המלכות דאצילות [הנקראת כנסת ישראל כו']], וטבעה ותשקותה ליכלל למעלה בבחינת המדות דאצילות אשר נלקחה משם, [כידוע דבנין המלכות מעשיראה דכולהו כו']]. וכן בכל אחד ואחד מישראל, הניצוץ אלקי שבו, הנמשך מפנימיות המלכות דאצילות, בטבעו וחפצו לצאת מגדרי הכלי דנפש רוח נשמה ומגדרי הגוף הגשמי שהוא מלובש בהם, וליכלל למעלה במקורו אשר לוקח משם. ואף על פי שיתבטל ממציאותו לגמרי, בכך הוא חפץ, כי טבעו כל דבר לימשך למקורו. וכאשר יצא הניצוץ מהעלמו, על ידי ההתבוננות בשמע ישראל, יאיר בכל כחות הנפש בבחינת כליון הנזכר לעיל, וזהו אהבה דבכל מאדך כו', ולזה נקראת כנסת ישראל מנורת זהב כולה, כי אהבה הנזכר לעיל שהוא ברשפי אש, [כטבע האש הגשמי, שטבעו גם כן ליכלל במקורו כו']], נקראת מעלת הזהב על הכסף, [בלקוטי אמרים פרק ג' יעויין שם].

וגולה על ראשה, כפי פשוטו, הוא ספל רחב, לקבל בתוכו השמן הנמשך מן הזיתים. והנמשל, בכללות נשמות ישראל, הוא בחינת בינה לבא. ועל זה אנו מבקשים, קודם קריאת שמע, ותן בלבינו בינה, והיינו הכח בכנסת ישראל להבין דבר מתוך דבר, [כמבואר במקום אחר. דבר, הוא צירופי אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, והיינו עשרה מאמרות המלובשים בשלשה עולמות דבריאה יצירה עשיה, עם אור אלקי

המלוכש בצירופי אותיות, כל זה נקראת דבר. ומתוך דבר, היינו מקור אור האלקי הנזכר לעיל, שהם המדות דאצילות עצמם. והנה, מבחינת ההתבוננות באיכות ביטול ההשתלשלות, לגבי החיות שברא, שהוא אור האלקי המהווה ומחיה אותם, שהם הצירופי אותיות כנזכר לעיל, יבא אחר כך למדריגות יותר גבוהה, והוא בחינת האהבה ברשפי אש, לצאת מגדרי הכלי, וליכלל בבחינת המדות דאצילות, ועוד למעלה יותר, בבחינת שרש המדות, כמו שהם כלולים בבינה עצמה. וכל זה, הוא תוך דבר. וזהו בנשמה הפרטית.

ולמעלה, בכללות נשמות ישראל, שהוא בחינת פנימיות המלכות דאצילות כנזכר לעיל, הוא בחינת עליות המלכות בבחינת שבעה מדות דבינה, וזה נקראת מנורת זהב כולה כו'. וראש המנורה, הוא בחינת הארת שלש ראשונות דבינה, הכולל כל שבעה המדות דבינה, שנקראת שער החמישים דבינה. כי המדות, כמו שהם בבינה, הם מ"ט, שבעה פעמים שבעה, כי כל אחד מהמדות כלולה מכל השבעה. והארה שמאיר משלש ראשונות דבינה ליכלל כל המ"ט, נקראת שער החמישים.

אך ענין דבר מתוך דבר, היינו שאחר כך, בא לכלל החפץ ותשוקה ליכלל בעצמות אור אין סוף, שהוא למעלה אפילו מהשתלשלות העשר ספירות דאצילות, וכמאמר ולא מכל אינון מדות כלל, והיינו מסירת נפש באחד בקריאת שמע, שהוא אליו ולא למדותיו, כמאמר הספרי. ולמעלה, בכללות נשמות ישראל, היינו עליות המלכות לבחינת שלש ראשונות דבינה עצמה, שאז מקבלת בתוכה אור הכתר, שלמעלה אפילו ממקור החכמה, [כידוע דאין טעם לרצון, אפילו טעם הכמוס דחכמה סתימאה כו', ודי למבין]. כידוע בענין אהי"ה אשר אהי"ה. שאהי"ה הראשון, הוא בחינת כתר הכללי. ואהי"ה השני, הוא בחינת שלש ראשונות דבינה, שבהם מאיר בחינת כתר הכללי, ועוד מאיר בהם גם הפנימיות שבכתר, שהוא בחינת עתיקא, שהוא בחינת התענוג הפשוט המלוכש ברצון העליון שלמעלה מן הטעם. וזהו מרומז בתיבת אשר, שהוא מלשון תענוג, כמאמר באשרי כי אשרוני כו'.

והנה זהו ענין הגולה על ראש המנורה, והיינו שלש ראשונות דבינה עצמה, שלמעלה מבחינת התכללות שבעה מדות דבינה, הנמשך בתוכם הארת הכתר, ופנימיותו, שהוא בחינת רצון ותענוג כנזכר לעיל, שזהו ענין השמן הנמשך תוך הגולה כו', ודי למבין. כל זה הבנתי לפי עניות דעתי, מביאור והחכמה תחיה שבכתבי אדמו"ר נשמתו בגנוזי מרומים.

ומזה באים לבחינת מסירת נפש באחד. אך אחר המסירת הפש באחד, שהוא בחינת רצון ליכלל בעצמותו, דלאו מכל אינון מדות כלל, נעשה בחינת שוב, והיינו מצד

שמרגיש שעיקר התענוג הוא להיות לו דירה בתחתונים, על ידי זה, הוא מכריח את עצמו היפך טבעו, ומקבל עליו עול מלכות שמים, היינו להתלבש בנפש רוח נשמה ובגוף, בכדי לקיים תורה ומצות, שעל ידי זה יהיה לו דירה בתחתונים, וזהו תמליכהו בשמים ובארץ כו', וזהו נקרא קבלת עול מלכות שמים. כי עבודת העבד בעול, הוא בלי עונג, כי לא יוכל להיות לו עונג, כי כל מה שקנה עבד כו', כמבואר במקום אחר. וכן בכאן, העונג שבנשמה, הוא ליכלל בעצמותו, ולהתבטל ממציאותו. אך הוא מכריח את עצמו בעול, להתלבש בנפש רוח נשמה ובגוף, בשביל קיום רצונו יתברך. וזהו וגולה על ראשה, שהוא, כפי פשוטו, ספל רחב לקבל השמן בתוכו. כן הוא בכנסת ישראל, על ידי בחינת עול הנזכר לעיל, נמשך אחר כך בנשמה בחינת שמן הטוב שבמצות, והיינו בחינת עונג הפשוט שיש כביכול למעלה בקיום המצות, כמאמר נחת רוח לפני כו', וזהו בחינת גולה שעל ראש המנורה שבכנסת ישראל, [וכנזכר לעיל בהג"ה, שהגולה הוא בחינת שלש ראשונות דבינה, המקבלים בתוכם הארת הכתר ופנימיותו, שהוא הרצון הפשוט ותענוג הפשוט כו'. וידוע שהתענוג הפשוט הוא כלול מחסד וגבורה, כמו עונג הבלתי מתיישב בכלי, לעוצם רוממותו, ונקרא שעשועים כו', שני פעמים ש"ע. ולכן, מזה נמשך בכנסת ישראל, כאשר עולה לבחינת שלש ראשונות דבינה הנזכר לעיל, בחינת תענוג הפשוט, בבחינת חסד וגבורה, הנקרא שעשועים כנזכר לעיל, ומזה נמשך למטה בנשמה הפרטית, שני בחינות רצוא ושוב כו', שבתחת אחד מסירת נפש ותמליכהו כו', ודי למבין].

וגם יתפרש וגולה על ראשה, מלשון גלות, כי הרצוא ושוב הנזכר לעיל שבכנסת ישראל, למסור נפשם באחד ותמליכהו כו', הנקראת בינה לבא כנזכר לעיל, [שיש בזה שני מיני עונג הנזכר לעיל, עונג בבחינת כליון, ואחר כך העונג שבקיום המצות. כי הגם שהוא עבודת עבד בבחינת עול, בלי תענוג, מכל מקום, אחר כך, נמשך בזה עונג. כמו העבד, הגם שמצד עצמו אין לו תענוג, מכל מקום, כאשר רואה שעבודתו מתקבל לרצון לפני האדון, והאדון הוא שמח בו, הוא שמח משמחת האדון, כמבואר במקום אחר, ודי למבין]. בזמן הגלות, הוא מלובש בבחינת ההיפוך, שהוא המרירות על ריחוקו מה' כו', [כי במרירות מלובשת תענוג, כי לפי ערך העונג שיש לו באיזה דבר, כן יצטער על העדרו, כי העונג וצער, שני קוין שקולים המה כו'].

ועוד פירשו במדרש מענין וגולה כו', מלשון גאולה, כי האל"ף הוא מאותיות הנחות ונבלעת לפעמים, וכמאמרם אל תקרי מה אלא מאה. כי בזמן הגאולה, אם ירצה ה', יומשך בחינת פלא עליון, שהוא עצמות הכתר, שבו מלובש העצמיות ממש, שלמעלה מכל מיני אור, ויתגלה בבחינת אור כו', ודי למבין. [לכל הפירוש, לפי דעתי, הוא בחינת כתר מלכות, כאשר עולה בשלש ראשונות דבינה עצמו, שאז מקבלת כל

הבחינות שבכתר עליון, שהוא בחינת שמן הטוב שבמצות כו', ודי למבין]. ושני הפירושים הנזכר לעיל, עולים בקנה אחד. כי על ידי בינה לבא, המלוכש בבחינת מרירות, שזהו בזמן הגלות, מזה יהיה הגאולה לעתיד לבא, שיתגלה בחינת העצמות המלוכש בבחינת בינה לבא, פנימיות הלב, בבחינת הלב דכנסת ישראל. וזהו שאנו מבקשים, ותן בלבינו בינה כו', [כי אף על פי שמתגלית בכל יום בקריאת שמע כו', מכל מקום, עיקר שלימות הגילוי יהיה לעתיד לבא כו', ודי למבין].

ושנים זיתים עליה. הנה, בגשמיות הזית, מובלע בתוכו השמן, ואינו יוצא כי אם על ידי כתישה בבית הבד. כן על דרך זה יוכן הנמשל למעלה, בבחינת שמן הטוב, שהוא בשרשו, למעלה מבחינת הגולגלתא, רק שיורד ומתלבש בבחינת גולגלתא, כמו שכתוב, כשמן הטוב על הראש, ואחר כך יורד על הזקן, שהוא מתלבש ב"ג תיקוני דיקנא כו', ומשם נמשך ומתלבש בשני זיתים, שהם גבורות דאבא וגבורות דאימא. [ובכתבי אדמו"ר נשמתו בגנזי מרומים במאמר והחכמה תחיה, מבואר, ששני הזיתים, הם חסדים וגבורות דאבא, ולכן הם אחד מימין ואחד משמאל. ובשרשם הראשון, המה בחינת חסד וגבורה דעתיק יומין כו'. ושני הצנתרות, הם בחינת חסדים וגבורות דאימא. והצנתרא שעומדת אצל הזית הימני, היינו גבורות דאימא שנכללים בחסדים דאבא. והצנתרא שעומדת אצל הזית השמאלי, היינו חסדים דאימא שנכללים ומתערבים בגבורות דאבא. וגם זהו דלא כמו שכתוב בעץ חיים, בענין ההתכללות, אשר שם כתוב אשר חסדים דאימא נעשים גבורות דאבא, וגבורות דאבא נעשים חסדים דאימא. לפי זה צריך לומר באופן אחר, שזית הימני הוא חסדים דאבא, וצנתרא העומדת אצלו הוא חסדים דאימא, שנעשו גבורות דאבא. והזית השמאלי הוא גבורות דאבא, שנעשו חסדים דאימא, וצנתרא העומדת אצלו, הוא בחינת גבורות דאימא. נמצא, שאחר ההתכללות הזית הימני והצנתרא העומדת אצלו, שניהם הם באבא. והזית השמאלי והצנתרא העומדת אצלו, שניהם באימא כו'. וצריך עיון גדול ליישב כל הנזכר לעיל].

ועל ידי המרירות, על חומר הגוף המסתיר, עד שנראה העולם ליש נפרד, וגם ביטוש, שהוא מבטש את חומר הגוף, זהו כמו ענין הכתישה בבית הבד, שמוציא את השמן שיתגלה מהעלמו בזית. כן בנמשל, על ידי המרירות, מוציא בחינת שמן הטוב, שיתגלה מהעלמו, בגבורות דאבא ואימא, ויומשך למטה במדות דאצילות, והיינו שיורד על פי מדותיו כו'. ובנפש האלקית, נמשך מזה אהבה ויראה, רצוא ושוב. גבורות דאימא פועלים רצוא, אהבה כרשפי אש, מעלת הזהב על הכסף כו'. וגבורות דאבא ממשיכים יראה פנימית, בחינת שוב כו'. אך, לבחינת מרירות הנזכר לעיל, צריך התעוררות רחמים רבים על נפשו, כמאמר אלקי עולם ברחמים הרבים כו'. וכן באהבת

עולם, אומרים, אבינו אב הרחמן רחם עלינו כו'. ועל ידי זה, מעורר למעלה בחינת שמן הטוב, שיומשך בחינת י"ג תיקוני דיקנא, להתלבש באבא ואימא, [כי בחינת י"ג תיקוני דיקנא, הוא בחינת שערות. ובפנימיותם, הוא בחינת שמן הטוב, ונקרא י"ג נהרי דאפרסמונא דכיא כידוע].

ושבעה נרותיה עליה, נתבאר לעיל, שהם שבעה בחינות שבנשמות ישראל, שהם בחינת כלים המחזיקים השמן והפתילה והאור כו', ומקורם הם שבעה רועים המפרנסים אותם בשבעה מדות, אהבה ויראה ורחמנות ונצוח והודאה והתקשרות והתנשאות, כמו ויגבה לבו בדרכי ה' כו'. רק זכריה הנביא ראה אותם כמו שהם בבחינת עליות, למעלה מן הנהר דבינה כו', [ועד רום המעלות, למעלה אפילו מבחינת בינה דעתיק יומין כו', ואז הם כלים לקבל בחינת שמן הטוב, כמו שהוא למעלה בשרשו, בבחינת חכמה דעתיק יומין, שהוא בחינת עונג הנעלם הבלתי מורגש כנזכר לעיל. ואין הכוונה שמקבלים שמן הטוב בחינת חכמה דעתיק יומין, בלתי ממוצעים כלל, שאם כן, למה צריך לבחינת הזיתים והגולה והמוצקים כו'. רק, הכוונה, שמקבלים אותו כמו שהם למעלה, בלי שינוי כלל. והממוצעים, אינם משמשים, רק דרך מעבר בלבד, והיינו גילוי עונג הנעלם, שיתגלה בנשמות ישראל התענוג שעשו למעלה, על ידי קיום המצות שלהם להאדון כל הארץ, כמאמר נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני, וזה יהיה גופא קיבול השכר שלהם כו'. [כמו ששמעתי מאדמו"ר נשמתו בגנזי מרומים, בענין עבד בעול, שאין לו שום עונג, כי כל מה שקנה עבד קנה רבו כו'. רק, כשמרגיש שהשלים רצון האדון בשלימות, ועשה לו נחת רוח ותענוג, זהו התענוג שלו. נמצא, שמחתו, הוא שמחת האדון עצמו, בלי שינוי כלל. וזהו שמח נפש עבדיך כי אליך ה' נפשי אשא, ואין לו שום רצון ועונג מעצמו, רק שמשמחתך תשמח נפש עבדך כו' ודי למביין].

שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה. לפי פירוש רש"י, שמראה הזיתים והצנתרות הם נבואה אחת, והיינו שהזיתים נופלים לתוך הצנתרות, ומתחממים בהם כו', ואחר כך נמשך מהם שמן לתוך הגולה, מן הגולה למוצקות, ומן המוצקות לתוך הנרות. ואם כן, אין כאן רק המשכת שמן בלבד. ומה שאמר במריקים מעליהם הזהב, פירוש רש"י, שמן צלול כזהב כו'. לפי פירוש, מה שכפל לומר שבעה ושבעה, הכוונה, שבעה פעמים שבעה, והיינו שבעה מדות דבינה, שכל מדה כלולה משבעה מדות, [כידוע בענין ספירת העומר], ועל ידם נמשך שמן הטוב על הנרות שבעה רועים כו' כנזכר לעיל.

אבל בזוהר, פירוש, [סוף פרשת מקץ ר"ד עמוד ב'], ששתי נבואות הם, והם שתי השפעות. השפעת שמן מן הגולה, והשפעת זהב מן הצנתרות כו'. [והיינו השפעת

עונג הנעלם שבמצות, שנקרא שמן הטוב, ומקור השפעה זאת הוא מבחינת חכמה דעתיק יומין. והשפעת שמחה של מצוה, שנמשך מבחינת בינה דעתיק יומין, ששם עונג הנעלם בא במורגש כו', ונקרא שפע זאת בחינת זהב, והוא בחינת שמחה של מצוה, כי השמחה מורגשת היא, מה שאין כן עונג, הוא בלתי מורגש כו', ודי למבין. ואם כן, לפי זה, הפירוש שבעה ושבעה שני פעמים, שבעה פעם ראשון, שבעה מוצקות מן הגולה, להורות להמשיך שמן, [כנזכר לעיל, שהוא בחינת עונג הנעלם כנזכר לעיל], ופעם שני שבעה, להמשיך זהב מן הצנתרות לתוך הנרות, [והיינו שמחה של מצוה שהיא מורגשת, כנזכר לעיל] כו'. וזהו שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה, שני פעמים שבעה, להמשיך שמן וזהב כו', ודי למבין.

[לפי זה, צריך לפרש, שפעם ראשון שבעה, הוא בחינת שבעה המדות דחכמה שנקרא אבא, שנמשכים על ידי הבינה דרך מעבר בלבד, והם ממשיכים שמן דחכמה כו'. ופעם שני שבעה, הם שבעה מדות דבינה שנקרא אימא כו', שהם ממשיכים זהב דבינה, כמו שכתוב מצפון זהב יאתא. ושרש חכמה ובינה, בבחינת חכמה ובינה דעתיק יומין כנזכר לעיל. ועד רום המעלות, הוא בבחינת שעשועי המלך בעצמותו, המאיר בבחינת חכמה ובינה שבעצמות כו', בתוספת ריבוי שבעצם השעשועים, מבחינת עונג הנעלם עצמו, שלמעלה מבחינת גילוי אור, אפילו אור המאיר לעצמו כו', ודי למבין].

סליק.